

Handläggare
Mårten Sundholm
Telefon: 08-50833869

Till
Utbildningsnämnden
2017-11-24

Gör tio gator till barngator

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 106-1005/2017

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen
2. Beslutet justeras omedelbart

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har fått motion 2017:42 om att göra tio gator till barngator på remiss från kommunstyrelsen.

Utbildningsförvaltningen är positiv till förslaget intention att slå vakt om barns utrymme i staden, men vill samtidigt poängtera att den här typen av åtgärder aldrig kan fungera som ersättning eller kompensation för park- och skolgårdsyta. Förvaltningen håller med motionären om att en eventuell testverksamhet bör bygga på tydliga analyser utifrån ett demografiskt perspektiv, men vill samtidigt lyfta vikten av ett miljö- och hälsoperspektiv. Förvaltningen menar också att en eventuell satsning på barngator också bör beakta jämlikhets- och tillgänglighetsfaktorer, och i första hand utgå från barnets perspektiv och behov.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsförvaltningen har fått motion 2017:42 om att göra tio gator till barngator på remiss från kommunstyrelsen. Motionären lyfter vikten av att skapa ytor för lek, sport och kultur i det offentliga rummet när staden förtätas, men menar samtidigt att dessa ytor inte alltid behöver vara fasta eller i detalj planerade. I motionen föreslås därför att Stockholms stad tar efter en modell från London och testar att göra tio gator till så kallade barngator, vilket innebär att dessa stängs av för motortrafik under vissa tider och

vissa dagar för att göra plats för barn och lek. Gator att testa på ska väljas utifrån såväl geografisk spridning i staden som utifrån var det bor många barnfamiljer. Samtidigt ska områden där det idag råder brist på parker och andra ytor för lek prioriteras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen och förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget intention att slå vakt om barns utrymme i stadsrummet och att skapa plats för lek i en förtätad stad. Förslaget lyfter barnets rätt till gaturummet över tid, och inte enbart som en enskild åtgärd. Ett långsiktigt och strukturerat upplägg med fokus på barnets behov är i sig positivt. Samtidigt ser förvaltningen ett antal risker med förslaget, som behöver beaktas och analyseras vidare inför en eventuell testverksamhet.

I Stockholms stad finns redan idag på många platser en brist på lekytor i allmänhet och skolgårdsyta i synnerhet, inte minst i de centrala stadsdelarna. Boverkets rekommendationer om 40 respektive 30 kvadratmeter friyta per barn i förskola respektive grundskola kan mycket sällan följas. Situationen är i detta avseende särskilt allvarlig i innerstaden och i expansiva stadsutvecklingsområden. Det föreslagna testet kan betraktas som ett försök att råda bot på denna situation, men utbildningsförvaltningen vill påpeka att åtgärder av detta slag aldrig kan fungera som ersättning för permanenta parker, skolgårdar eller andra lekytor.

Med tanke på den hårda konkurrens om mark som råder i staden ser förvaltningen en risk att den här typen av åtgärder på sikt börjar fungera som ersättning eller kompensation för bristen på skolgårdar och parker, snarare än som ett komplement. Att hänvisa och begränsa barns lek till vissa enskilda tider är inte förenligt med barnkonventionen, och en eventuell testverksamhet måste därför utformas på ett sätt som minimerar risken att barngator blir en ersättning för andra lekytor. Staden bör i första hand verka för att erbjuda fler kvalitativa parker och skolgårdar.

Förslaget lägger vikt vid geografisk spridning samtidigt som enskilda ska gator väljas utifrån behov, det vill säga utifrån var det bor många barnfamiljer och var det finns brist på andra ytor för barn. Det sistnämnda kan problematiseras i ljuset av ovanstående resonemang kring åtgärden som komplement respektive ersättning,

men såväl geografisk spridning som en tydlig behovsanalys utifrån demografiska aspekter är naturligtvis viktiga förutsättningar för en eventuell testverksamhet. Utbildningsförvaltningen vill dock även belysa miljö- och hälsoaspekter. Även om den enskilda gatan stängs av för motortrafik kan exempelvis buller eller mark- och luftföroreningar medföra hälsorisker. Utbildningsförvaltningen menar att också detta måste beaktas.

Utbildningsförvaltningen vill vidare poängtera att en eventuell testverksamhet bör utgå från barnets perspektiv, exempelvis genom att de barn som en eventuell satsning riktas mot får möjlighet att komma till tals och påverka verksamhetens utformning. Det är också viktigt att boende i aktuella områden involveras i processen. Utöver detta bör även aspekter som jämlikhet och tillgänglighet beaktas. Staden måste sträva efter att göra eventuella barngator tillgängliga för alla, oavsett kön, funktion eller socioekonomisk bakgrund.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen, samt att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Motion (2017:42) om att göra tio gator till barngator.